

אביטה נפלאות

מעובד מתוך שיעורים והתוועדויות של הרב יצחק גינזבורג שליט"א

בס"ד, צו - פסח תשפ"ג, גיליון 32

ארבעה בנים - ארבע מתנות

מנחילים לו בליל הסדר.

להעניק פירושו גם להפוך לענק. כשההורים מכירים בגודל נשמתם של ילדיהם, ורואים גם כמה כל ילד הוא ענק במובן של תכשיט מפואר, הם מתעוררים להעניק להם את עצמם בליל הסדר. זה לא קורה מעצמו: ההורים צריכים להתבונן ולהרהר בילדיהם, למצוא את נקודת הייחוד שלהם, זו שמסתתרת מתחת לכל החלקים המאתגרים, ולעורר את עצמם ליהנות ממנה ולשמוח בה.

נראה בפנים שארבעת הבנים של ההגדה הם כנגד ארבעת הכוחות שהילדים מקבלים מהוריהם: הבן החכם הוא כנגד מתנת המוח, הבן הרשע כנגד מתנת העיניים, הבן התם כנגד מתנת הלב והבן שאינו יודע לשאול כנגד מתנת הפה.

מוזמנים להפוך את הדף ולקבל תובנה חדשה כיצד לקבל מהורינו וכיצד להעניק לילדינו בליל הסדר המתקרב, ובעבודת החינוך במשך כל השנה.

רובנו לא זוכרים משהו מסוים שאמרו לנו בלילות הסדר בילדותנו. אנחנו זוכרים את ההתרגשות, את החגיגות, את הרצינות של סבא ואת החיוך הקורן של סבתא (וגם את הפעם היא שהצלחנו למצוא את האפיקומן...). מה שנחרת בנו בליל הסדר הוא לא המילים שנאמרו במהלכו אלא משהו פנימי יותר, מין הדהוד קדמון שנמסר מדור לדור ועובר גם דרכנו.

חשוב שנזכור זאת בעיקר כשאנחנו כבר מבוגרים, וצריכים להבין מה ואיך אנחנו אמורים לקבל מההורים והסבים שלנו בליל הסדר. חלקנו הורים בעצמנו, וזקוקים להכוונה מהו הדבר שאנחנו אמורים להעביר לילדינו, מעבר להררי הווארטס ופירושי ההגדה שמתחדשים בכל שנה.

בגיליון הפעם נלמד שבלייל הסדר ההורים מעניקים לילדיהם - לא רק מידע היסטורי ולא רק מסורת פרשנית - אלא ממש את עצמם. כל אב וכל אם נותנים לילדיהם את מוחם, את עיניהם, את לבם ואת פיהם. כל בן וכל בת נפתחים לספוג ולהפנים את מענק הזהות היהודית שההורים

מעובד מתוך חוברת נפלאות היוצאת בכל שבוע ומופצת בכל רחבי הארץ. להצטרפות - ראו בגב הגליון

ארכיון חוברות אביטה נפלאות
bit.ly/archive-abita

ג	ל	ע	י	נ	י
ו	א	כ	י	ט	ה
נ	פ	ל	א	ו	ת
מ	ת	ו	ר	ה	ת

”את פתח לו”

אברהם אבינו הוא איש האהבה והחסד, ”אברהם אהבי”. הוא אוהב את כל ארבעת הבנים ורואה את הפוטנציאל הטוב שבהם. בעריכת הסדר, על כל הורה לראות את עצמו כאברהם אבינו, המושיב את כל ילדיו סביב השולחן ורואה את הטוב שבכל אחד מהם.

כדי להוציא לפועל את הטוב הפנימי הילד

זקוק לעזרה. במובן מסוים, לא רק הבן ”שאינו יודע לשאול” זקוק שהאב יסייע לו להביע את עצמו. חלק עיקרי בחינוך הוא לעודד את הילד לשאול ולהקשות. לכל ילד יש את הדרך שבה הוא ’תופס’ דברים ואת המסלול שעליו הוא מתפתח וגדל. בשאלותיו הוא ’יוצא לאור’ ומצליח לצעוד בדרכו הייחודית.

כך דורשים חז”ל כי ה”אָשֵׁל” שנטע אברהם בבאר שבע נועד לעודד שאלות ובקשות מצד העוברים והשבים – ”שאל מה תשאל”, ו**ארבעת הפתחים** של אהל אברהם נדרשים כ**פתיחה** ועידוד שאלות **ארבעת הבנים**.

לאחר שנעורר את הבן לשאול ולבקש, נוכל להבין איזה מענה הוא צריך ולהעניק לו את מבוקשו. בכל בית ישנם ילדים השונים בתכלית זה מזה. כמו בהגדה של פסח, עלינו להתאים לילדינו את המענה המדויק בהתאם לנשמה של כל אחד מהם.

פסח הוא חג החינוך. עיקרו של ליל הסדר מוקדש למצוות ”והגדת לבנך”, סיפור יציאת מצרים עבור חינוך הבנים.

בהגדה נאמר: ”כנגד ארבעה בנים דיברה תורה” – כשבאים לחנך ולעצב את הדור הבא, זקוקים להבין שכל ילד שונה מאחיו, ולכל אחד צריך להתאים את החינוך והמענה המיוחדים לו.

אברהם אבינו הוא איש האהבה והחסד, ”אברהם אהבי”. הוא אוהב את כל ארבעת הבנים ורואה את הפוטנציאל הטוב שבהם

רבי נחמן מברסלב אומר דבר מעניין בספרו ליקוטי מוהר”ן – אברהם אבינו, האב היהודי הראשון, הוא האבא שעורך את הסדר, וארבעת הבנים הם ארבעת צאצאיו הראשונים – יצחק, ישמעאל, יעקב ועשו. הבן החכם הוא יצחק, לשון צחוק ושמחה, ועליו נדרש ”בן חכם ישמח אב”. הבן הרשע הוא עשו, המכונה תמיד ’עשו הרשע’. הבן התם הוא יעקב, עליו נאמר ”וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֵשֵׁב אֶהְיֶה”. לישמעאל נותר להיות הבן הרביעי, שאינו יודע לשאול.

לסיכום: כמו אברהם אבינו, הרואה את הטוב שבכל אחד, על כל אב להוציא את הטוב שבכל אחד מבניו. זאת באמצעות עידוד לשאלות ולקושיות ומענה להן.

מה עושים עם ה’תכשיט’?

הקשבה, מתן מענה נכון, הענקה והתמסרות לכל אחד מהילדים עלולים להיות מאתגרים במיוחד. כמענה לתחושה זו, על ההורים לאמץ מבט אחר:

לעתים ההורים עלולים לחוש שמלאכת החינוך גדולה מכפי מידותיהם. קשיי הבת המתבגרת והמופנמת אינם דומים למצוקות הבן הקטן והשובב.

כי הוריו נהנים מאופיו המיוחד, הוא 'משתכנע' כי החינוך שלהם בא להיטיב עמו והוא מקבל זאת בחפץ לב.

הפסוק "הָאָדָם הַגָּדוֹל בְּעֵינָיִם" הנדרש על אברהם אבינו, מלמד את התהליך המתואר:

עלינו ללמוד כיצד ליהנות מהאופי המיוחד והמאתגר של הילד, לראות בו מתנת שמים

ההורים עלולים לחוש כי הילדים 'ענקים' עליהם, והם אינם מסוגלים לחנך אותם ולתת להם את המענה המתאים. כמענה לכך על ההורים לקבל ולהבין שהילדים אכן גדולים, כל אחד מהם נשמה מיוחדת. אך כל הורה צריך לחוש שהוא 'האדם הגדול' שממנו הם יצאו, ובתוכו טמון הדרוש עבורם. 'ענק' בלשון הקודש הוא גם תכשיט. אם ההורים יאמצו את המבט הרואה בכל אחד מהילדים תכשיט המקשט את המשפחה, הם יוכלו גם לזהות את הדרוש עבורו ולהעניק לו זאת.

לעתים, כשילד מאתגר את ההורים בתכונה כזו או אחרת, הם עלולים לנסות להעלים או לגמד אותה. אך ככל שהזמן עובר היא צצה שוב ושוב ואינה מרפה, ומעמידה את ההורים בחוסר אונים למולה.

'ארבעת הבנים' שבהגדה עשויים ללמדנו כי כל ילד הוא עולם ומלואו. לכל אחד אופי וצרכים מיוחדים. עלינו ללמוד כיצד ליהנות מהאופי המיוחד

והמאתגר של הילד, לראות בו מתנת-שמים יפה. במילים אחרות, עלינו לראות את ה'תכשיט' שלנו כתכשיט אמיתי, במלרע ובלי טיפת ציניות. עלינו להתעלות לרגע ממתחי השגרה ומקשיי הילד החיצוניים, ולהסתכל במבט-על – אז נגלה לפתע כיצד מכל ילד, עם הקשיים והאתגרים שלו, אפשר וצריך לקבל חן ואור מיוחדים.

נקודת המבט הזו עוזרת גם לילד – לילדים 'חיישנים' הקולטים את ההורים במדויק. כשהילד חש כי הוריו אינם רוויים ממנו נחת ומנסים לשנות את תכונותיו, הוא מגיב בהתאם. אך כשהוא מבין

לסיכום: כשחינוך הילדים מאתגר ונראה גדול עלינו, עלינו לדעת ליהנות מהילדים, עם התכונות המתאגרות שלהם. זה ישפר את היכולת שלנו לתת להם.

תחנה שלישית:

לתת את עצמך

מעבר לדיבור אל הילד והקשבה לו, עיקר החינוך הוא נתינה והעניקה-עצמית.

מה עניק לילדינו? אילו מתנות הכי חשובות לתת להם? בחסידות מבואר כי העניקה היא לא 'מתנה' אלא בעיקר 'העניקה עצמית' – עלינו לתת לילדים את עצמנו, להעמיד לרשותם את האישיות שלנו.

כשההורים מרשים לעצמם ליהנות מהיופי והחן שבילדים, הם מקבלים כוח ויכולת להעניק להם את עצמם. כשהורה מצליח לזהות את נקודת הייחוד של בנו או בתו, הוא מוצא הד לנקודה הזו גם בתוכו פנימה, ומן הזיהוי הזה נפתח בתוכו המקור להעניק

עוד ועוד מעצמו – את עצמו.

על רבי אלימלך מליז'ענסק, ה'נועם אלימלך', שהפיץ את אור החסידות בפולין בדור השלישי לחסידות, מסופר כי 'העניק את עצמו' לארבעה תלמידים גדולים, שכל אחד מהם קיבל כוח עיקרי שלו:

את **המוח** של רבי אלימלך קיבל רבי מנחם מענדל מרימינוב, שהיה מופלא בכוח עיונו-כוונתו. את **הלב** קיבל רבי ישראל, המגיד מקוז'ניץ, שהצטיין בעבודת הלב. את **העיניים** קיבל רבי יעקב יצחק, ה'חווה מלובלין', שכונה כך על שם ראייתו למרחקים. את

הפה קיבל רבי אברהם-יהושע-העשיל, ה'אוהב ישראל' מאפטא, שהצטיין בדיבורו, עד שאמרו עליו שיש בפיו 'משקולת של זהב', וגם בכוחו המיוחד באכילה בקדושה.

כשההורה מצליח לזהות את נקודת הייחוד של בנו או בתו, ומוצא לה נקודה הזו בתוכו פנימה, נפתח בתוכו המקור להעניק עוד ועוד מעצמו - את עצמו

דעתו, להתרכז בהם ולחשוב עליהם ועל חינוכם בכל יום. להעניק להם את **העיניים** - להסתכל עליהם במבט אוהב ומאמין, הרואה את תכונותיהם הטובות, עוזר להם לצמוח ולהתפתח ומשגיח עליהם לבל ייכשלו בדרך. כמובן, על ההורה להעניק לילדים את **הלב** - לאהוב אותם ללא-גבול ולהצליח להרגיש מה עובר עליהם. ובסופו של דבר, ההענקה מתבטאת בפה - לדבר אליהם ואתם ככל הנדרש.

מתנות אלו אינן חיצוניות אלא חלק מאתנו. צריך לחוש מתי הילד זקוק לכל אחד מהמתנות הללו, ולהעניק לו אותן. לעתים פתיחת הפה וניסיון לדבר לא יועילו כעת, והילד זקוק למבטנו האוהב והמאמין בו. פעמים רבות הוא זקוק דווקא לחוש את לבנו, ולעתים הוא מבקש הסברים מפורטים שיתיישבו על שכלו וירגיעו את נפשו.

בחינוך, כל הורה צריך להעניק לילדים את עצמו באמצעות ארבעה כוחות אלו:

להעמיד לרשותם את **המוח** - לתת עליהם את

לסיכום: עיקר החינוך הוא התמסרות והענקה-עצמית,

באמצעות ארבעה כוחות:

המוח - חשיבה על הילדים; **העיניים** - השגחה וראיית הטוב שבהם;

הלב - אהבתם והרגשתם; **הפה** - דיבור אתם ואליהם.

תחנה רביעית:

כנגד ארבעה בנים

יחד את תורת ה'. עם זאת, בן חכם עלול להיות גם מאתגר. הקושיות, דרישת ההסברים והצורך להתמודד עם שכלו המעמיק עלולים לייאש. נוסף על כך, החכמה עלולה להיות לו לרועץ, ואם ישתמש בה באופן חיצוני היא עלולה לגרום לו התפארות וגאווה, קריירות בעבודת ה' ואף חלילה להוביל לכפירה.

לבן החכם צריך להעניק את המוח - האב מלמד אותו חכמה פנימית ועמוקה, שבה יש ביטול לה' וענווה בפני הזולת. מוחו של האב מעניק לבן החכם אפשרות לפתח את החכמה שבה התברך לכיוונים טובים ורצויים.

רשע - עיניים

הבן הרשע עלול להכעיס ולקומם את ההורים.

"כנגד ארבעה בנים דיברה תורה" - ארבעת הבנים מייצגים ארבעה סוגים שונים וכלליים של ילדים. בפרט, כל מתנה ניתנת כמענה לבן אחר - החכם, הרשע, התם ושאינו יודע לשאול. כמובן, כל הילדים בבית שייכים ל"עם חכם ונבון" - החלוקה היחסית לארבעה בנים בעצם מזהה ארבע אינטליגנציות שונות של הבנים, ומלמדת את האב באיזו שפה לדבר עם כל בן ואיזו 'מתנה חכמה' להעניק לו.

כפי שהזכרנו, כדי להעניק לבן צריך גם ליהנות ממנו כ'תכשיט' אוהב. מכל בן יש הנאה אחרת והוא מזמין מתנה אחרת:

חכם - מוח

על פניו, האב נהנה ושמח מהבן החכם. שניהם 'משדרים על אותו גל', מבינים זה את זה ולומדים

לפיקח מאידך. כמו יעקב אבינו, שהיה תם אך שמר את פיקחותו לדברי תורה. התמימות שלו תשמש כהתמסרות תמימה וכנה לעבוד את ה' ולהגות בתורתו. בהקשר זה, מסופר על הבעל-שם-טוב שאהב מאוד את תמימות הלב של היהודים הפשוטים, ויחד עם זאת התמסר בעצמו ובאמצעות תלמידיו להפוך אותם לתלמידי חכמים.

שאינו יודע לשאול - פה

במובן מסוים, הבן "שאינו יודע לשאול" הוא המייאש ביותר. אפילו דעת לשאול ולבקש אין לו. נראה שהוא עסוק בשלו, אטום לכל דבר ושום ערוץ-תקשורת אינו קיים בינו לבין סביבתו. אך במבט אחר, אותו בן הוא אוצר בלום של מעלות וכשרונות. גם אם אין לו פה לדבר, להביע, לטעון ולהקשות, יש

כאשר מסתכלים עמוק לתוך עיניו של הבן הרשע, רואים שבקשתו היא בעצם בקשתם של כל ישראל - "רצוננו לראות את מלכנו"

לו דבר אחד חשוב - הוא סבלן ומקשיב. אף-על-פי שנראה ששום דבר אינו נוגע לו, הוא קולט את המתרחש בסביבתו, ופתוח להכיל כל דבר.

כדי לעזור לו, האב נותן לו את הפה - מעניק לשתיקה הארוכה שלו פה, מלמד אותו לדבר ולהתבטא, וכך מגלה את האוצרות הטמונים בו.

כמו חומר גלם, הבן שאינו יודע לשאול מחכה שתבוא שעתו להתעצב ולהתבטא. על ההורים ללמד את בנם לצייר ולעצב את עצמו. כאשר תצליח שתיקתו להתבטא, הם יגלו איך "לב חכם יִשְׁפִּיל פִּיהוּ" - הפה שלו יפיק מרגליות ואוצרות גדולים.

בשאלותיו המתריסות הוא נראה כנהנה להכאיב להם. "מה העבודה הזאת לכם?" - כהורים, אחת התחושות הכואבות ביותר היא מראהו של ילד מתבגר שבוטע בחינוך שקיבל מהם. הבן הרשע 'הולך אחר עיניו', הולך אחרי התאוות ואיננו מוכן להאמין למה שאינו רואה בעיניו. 'רוצים שאאמין? תראו לי!'

איך אפשר ליהנות מבן כזה?

כאשר מסתכלים עמוק לתוך עיניו של הבן הרשע, רואים שבקשתו היא בעצם בקשתם של כל ישראל - "רצוננו לראות את מלכנו". בעומק, הבן הרשע רוצה לראות את ה' בעצמו, לחוש אותו ולקיים אתו מערכת יחסים נוגעת וקיומית.

המתנה הטובה ביותר לילד כזה היא העיניים - לילד שהולך אחר עיניו צריך דווקא לתת עיניים טובות וחודרות. כמו חכמי הדור המכונים "עיני העדה", לעיניים הטובות חכמה מיוחדת לראות את הטוב ולהתחבר אליו. אם נעניק לילדינו עיניים הם יוכלו לראות נכון - להבין מה טוב ומה לא ולמצוא את ה' בתוך המציאות.

תם - לב

הבן התם מכונה "טִפֵּשׁ" בתלמוד הירושלמי. ההורים עלולים להסתכל על הבן התם בזלזול. הוא נראה לעתים כחלש-אופי שאינו מצליח להסתדר בחברה ולהתמודד עם אתגריה. אך על ההורים ליהנות מבנם התם ולראות בו שלמות, יושר ורצינות שאין בילדים אחרים. בלבו של הבן התם נמצאות מעלות רבות, וההנאה של ההורים מכך תעזור להם להעניק לו את המתנה המיוחדת שלו - מתנת הלב. ההורים צריכים להעניק לבנם התם "חכמת לב", שתשמור על תמימותו מחד ותהפוך אותו

ליסיון: ארבע המתנות מתחלקות לארבעת הבנים:

החכם יקבל מוח - חכמה פנימית ועמוקה;

הרשע יקבל עיניים לראות את ה'; **התם** יקבל לב חכם שיפיק את דעתו;

ושאינו יודע לשאול יקבל פה להתבטא כלפי חוץ.

המאמר מעובד מגיליון נפלאות פסח תשפ"ב

bit.ly/VA_pesah_82

מישגיה מן החלונות

שמע ישראל

עם־הארץ שאמר "בשעה שמצה ומרור מחותנים [במקום 'מונחים'] לפניך". כשבא הרבי לביתו דרש ואמר: אכן המצה והמרור מחותנים! משל למה הדבר דומה? בעל בית אחד, עשיר ונכבד, רצה להשיא את בתו, ומצא לה שידוך הגון עם בחור בן טובים, טוב וחכם ונאה, אלא שהבחור היה עני גדול ההולך בבלאי סחבות. הלך העשיר והלביש את הבחור בבגדים נאים, ומיד רצה לעשות את שמחת השידוך. למשפחת הבחור העני היה לחם יבש בלבד, ובקשו להמתין עד שישגו צרכי סעודה, אך העשיר שמאד חפץ בבחור לא רצה להמתין, וכך התקיימה הסעודה בפת חרבה.

בעת הסעודה, הלך המחותן העשיר ולקח אחד מבלאי הסחבות וטמנו אצלו, כדי שלאחר זמן יוכל להראות באיזה מעמד היה החתן, שלא יתגאה... אמנם אבי החתן לקח אתו חתיכה מהלחם היבש, וכשהמחותן הראה לו את הבגד הבלוי, הוא הראה לו את הלחם, לומר "ראה איך חשקת בחתן, ולא רצית להמתין אפילו כדי שזמין צרכי סעודה כראוי".

המחותן העשיר הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה, שהוציאנו ממצרים ולקח אותנו לו לעם. וכדי לזכור את השעבוד צווה אותנו לאכול מרור. אמנם אנו אוכלין גם מצה, הרומזת שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיין, שכל כך מיהר הקב"ה להוציאנו שלא נשתקע שם וכדי שייקח אותנו לו לעם. לכן המצה והמרור הם מחותנים...

גם כאן, הרבי מתגנב מתחת לחלון לשמוע את הטעות המביכה לכאורה של היהודי התמים, אך הוא הופך אותה לדרשה שלמה וחושף פנינים בדיבורו של יהודי "אחד תם".

מסופר על הרב הקדוש רבי צבי אלימלך מדינוב, בעל 'בני יששכר', שהלך פעם אחת לשמוע כיצד יהודי פשוט בעירו עורך את הסדר. כשהגיע היהודי לפסקה בהגדה "כנגד ארבעה בני דברה תורה. אחד חכם", צעק בקול "א־ח־ד", והאריך בו כמו בקריאת שמע. וכן עשה ב"אחד רשע", ו"אחד תם", ו"אחד שאינו יודע לשאול", כיוון שחשב בתמימותו שדין "אחד" כאן כדין "אחד" שבקריאת שמע...

ואמר ה'בני יששכר': יהודי זה הכניס את כל ארבעת הבנים לאמונת הייחוד, "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אֶחָד". והוסיף: קודם לכן נאמר בהגדה "רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של

שחרית", ראשי תיבות חכם, רשע, תם, שאינו יודע. על ידי סיפור יציאת מצרים כל ארבעת הבנים זוכים לקריאת שמע של שחרית, להגיע לאמונת הייחוד בבהירות כמו השחר המאיר לכול.

אילו היינו נוכחים באותו ליל סדר, מן הסתם היינו צוחקים לנוכח טעותו של היהודי הפשוט, שלא ידע בין ליל הסדר לקריאת שמע של שחרית. אך ה'בני יששכר' חש כי בתמימות הזו טמונה אמת גדולה: היהודי שכל 'אחד' מזכיר לו בטבעיות את ה' אחד, מסוגל להבהיר את כל המבוכות והקושיות ולהכניס אפילו את הרשע תחת כנפי האחדות הזו.

מחותנים לפניך

הרב הקדוש מבעלז זצ"ל הלך פעם בליל פסח לשמוע יהודים עורכים את הסדר. ושמע יהודי

המחנך המשתף

בלב טוב ושמה את הגוונים השונים שמרכיבים את הקהילה (כאשר לב המחנך אמור להזרים חום וטוב לב בכל הלבבות שסביב).

יש עוד שותפות – פה-סח. בוא נדבר על זה! אחת הנקודות הכואבות ביותר אצל מחנך היא כאשר יש "נתק". יש מישהו שנמצא בגופו, והוא גם "בסדר", עומד בדרישות ובמטלות, אבל לא ממש מדבר – לא מדבר אתנו, והרבה פעמים גם לא כל כך מדבר עם עצמו... ננסה להרגיל את עצמנו לכך שאפשר לדבר, אפשר לשאול קושיות, יש עם מי לדבר.

אחת הנקודות הכואבות ביותר אצל מחנך היא כאשר יש "נתק". יש מישהו שנמצא בגופו, והוא גם "בסדר", אבל לא ממש מדבר – לא מדבר אתנו, והרבה פעמים גם לא כל כך מדבר עם עצמו... ננסה להרגיל את עצמנו לכך שאפשר לדבר, אפשר לשאול קושיות, יש עם מי לדבר.

כמובן שכל מפגש אנושי מורכב מכל הרבדים יחד, כל אחד במינוגים שלו. אבל בגדול ההסתכלות על המסגרת החינוכית היא כעל כלי לשיתוף והעברה של רמות שונות באישיות.

אחת המסקנות החינוכיות-מעשיות היא שאין שוויון בין תלמידים (כפי שבבית אין שוויון בין ילדים). נכון שבמסגרת אנושית אנחנו בונים כללים שמחייבים את כולם – ואף על פי כן אין שוויון. כל אחד מוצא את עצמו ברמה אחרת ובמינוגים שונים של הקשר, וממילא – לגביו הדגש יהיה על נקודות מסוימות, שאינן דווקא החשובות עבור תלמיד אחר (וכמה רבים סיפורי החסידים שמתארים קשר חריג ומיוחד – שמדגיש נקודות מסוימות, לא לפי הכללים... – בין יהודי לקב"ה).

הכותב הוא ראש ישיבות 'עוד יוסף חי' ו'דודשי יחודך'

אשתי עובדת כאחות בחדר מיון, שם היא פוגשת את הנאלצים להגיע לבית הרפואה. אני שומע ממנה סיפורים על אלה שהגיעו לשם למרבה הצער (בלי פרטים מזהים כמובן!..), והסיפורים מלמדים אותי שמחנכים טובים היו חוסכים מקרים רבים מאוד. מי שגדל בריא ושמה – מגיע הרבה פחות למצבים קשים ומסוכנים.

מה עושה מחנך טוב? זהו, שלא תמיד קל להסביר... באחת ממסיבות הסיום בישיבה אמרתי לאחד ההורים, בעל מוסך למכוניות, שאני מקנא בו לפעמים: כשצריך לחבר חלק במכונית לחלק אחר – מחברים אותם באמצעות בורג, והבורג נכנס למקומו ונשאר שם. אבל בחינוך – זה לא עובד ככה: קשה לדעת מה לעשות, וגם כשעושים – לא ברור האם זה נעשה, ואחרי הכול – כיצד נדע האם זה הועיל?..

כנראה שבחינוך אנחנו לא ממש "עושים", אלא בעיקר משתפים את התלמידים-החברים באישיות שלנו.

קודם כל – משתפים בראש ובשכל, תוך כדי הבנה משותפת של הנלמד. מי כמו הגמרא והלמדנות שסביבה, ובכלל 'ארון הספרים היהודי', שקורא לכל אחד להביא את הראש שלו ולהיות חלק מהדין? מתוך הלימוד – ולא דווקא בתוכו – משתפים ומתבררים בתפיסת העולם ובצורת החשיבה.

יש גם שותפות בעצם ההחלטה להסתכל, לבחון, וגם לבקר. יש תלמיד שפחות מזדהה דווקא עם צורת החשיבה שלנו, אבל מקבל מאתנו את האומץ, או הצורך, או ההכרח – להסתכל על מה שקורה מסביב, בעין "פעילה" שדורשת – דורשת להבין, או דורשת שינוי.

יש שותפות בלב. חברות של מחנך ומחונך, הקשר וה"קהילה" של התלמידים בינם לבין עצמם. כאן נרקם קשר בין נשמות, יכולת להכיל זה את זה ולהוביל זה את זה בשמחה, וגם לדעת לקבל

העלון 'אביטה נפלאות' – מעובד מתוך שיעורים שהתפרסמו בחוברת נפלאות. מדי שבוע יוצאת לאור חוברת נפלאות בת עשרות עמודים, המכילה סיכומים טריים של שיעורים והתוועדויות מהתקופה האחרונה, מאת הרב יצחק גינזבורג שליט"א.

נפלאות

שיעורי תורה והתוועדויות חסידיות מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

חפשו את אליון נפלאות החסידי לפסח:

☞ משחק מכירת החמץ וסודות נוסח ביעור חמץ

☞ כוונות חדשות בפסח, מצה ומרור

☞ הסוד המרגש של הקריאה בתורה

☞ מהי תכלית לימוד החסידות?

☞ התקשרות לצדיקים בספירת העומר

☞ ועוד בספירת העומר:

איך אנחנו יכולים להחיות מתים?

☞ סיפורי פסח מיוחדים

☞ מה עושים בסעודת משיח?

הקשר והחיבור בין האמונה והשכל

חפשו את חוברת נפלאות בית הכנסת שלכם! לא מצאתם?

מעוניינים להפיץ את חוברות נפלאות
המודפסות במקום מגוריכם?
הצטרפו כעת: bit.ly/form-ge
itiel@pnimi.org.il | 052-4295164

לקבלת גליון נפלאות בדוא"ל
צרו קשר כעת:
bit.ly/news_niflaot
דוא"ל: itiel@pnimi.org.il

